

Never Ending Story...

Diskusjonen om innblanding av Engelsk setter har enda en gang blusset opp i Gordonsettermiljøet. Erik Petersen har skrevet et innlegg på NGK` debattforum under tråden «Optimisten er pessimistisk» hvor han nok en gang ivrer for å krysse inn ikke bare Engelsk setter, men også Irsk setter. Jeg har derfor skrevet et motinnlegg til dette.

Det er også verdt å merke seg at Erik Petersens tanker bifalles av NGK`s formann.

Det er på tide at klubben flagger sine standpunkter tydelig. Hva er formålet med Norsk Gordon setter klubb?

- er det å samarbeide for å ivareta og utvikle rasen Gordonsetter; eller er det å bidra til å utvikle en særskandinavisk «Norsk setter» som tilfeldigvis er Black and Tan.

KOMMENTAR TIL ERIK PETERSENS INNLEGG..

Jeg hadde i likhet med EP ikke tenkt å skrive noe mer på NGK`s forum om Gordonsetter rasen da dette er for meg et utdebattert tema. Imidlertid har EP skrevet et innlegg som jeg ønsker å kommentere deler av. Jeg har ikke lest alle de andre innleggene.

Innkrysning med annen rase.

Alle raser har oppstått ved å krysse inn ulike raser. Så også Gordonsetteren. Går man langt nok tilbake så ser man felles aner til flere av fuglehundrasene, og til og med Collie er jo nevnt for Gordonsetterens del. Hvis man skal følge EP`s resonnement så kan ingen raser regnes som renrasede. Men slik er det jo ikke. Det er naturlig at man søkte etter gode hunder der hvor det fantes, men i dagens moderne samfunn har vi andre, og langt bedre muligheter til å hente inn blodoppfriskning enn man hadde på 1800 – og begynnelsen på 1900 tallet. Derfor burde ikke tanken på å hente inn blod i fra andre raser komme på banen. Ser at enkelte henviser til de norske harehundrasene. Dette er ikke sammenlignbart da de står i fare for å bli utryddet, og det finnes ikke reserver i andre land.

Både gammel og ny historie har vist oss at man med stort hell kan importere gode hunder i fra både USA og Europa.

Selv om det i tidligere tider ble krysset inn blant annet Engelsksetter så gir ikke dette et fullgodt svar på hvordan det fremdeles oppstår sterke fargeavvik i fra rasestandarden i enkelte blodslinjer og kombinasjoner. Den ene lovlige innkrysningen med ES Vestfjellsets Topper gir heller ikke svaret på dette.

02039/80 Jotuns Stegg nevnes stadig i disse diskusjonene.

Oppdretteren Johan B Steen har selv fortalt at han satte Steggs mor, 5528/73 Jotuns Skaidi, sammen med Engelsksetteren Gurex Brann i hundegård da han trodde at Brann ikke var kjønnsmoden. Skaidi hadde vært til parring med GS Rapp, men ingen valper kom etter normal tid for fødsel. Langt over tiden ble det født et kull hvor flere var tricolore. Det kan ikke være noen tvil om hvem som var faren. Det vil altså si at Stegg var 62,5 % ES da også moren fører blod i fra ES Topper.

Norges Veterinærhøyskole har også kommet med en uttalelse angående 02039/80 Jotuns Stegg i det den som far og med Jotuns Topsy som mor gav: "7 Gordonsettere, noen med hvite avtegn, 3 tricolore Eng. settere. Disse valpene er evt. 40,625 % Eng. settere" (Alternativ II: 50 % Eng. settere). Kommentar: Resultatet er nær opp til teoretiske forventninger: "

Jeg kan også legge til at på et medlemsmøte i NGK hvor daværende formann i klubbens avlsråd, Johan B Steen, holdt et foredrag fremholdt han ES innblandingens fortreffelighet. Han uttalte da at "suksess lar seg ikke stoppe, unge entusiastiske fuglehundfolk har derfor gjentatt parringer med Engelsksetter." Dette ble fortalt til en fullsatt sal av klubbens medlemmer.

Forøvrig har jeg selv blitt fortalt av eier av en annen mye brukt avlshanhund at den egentlig faren også i dette tilfelle var en ES hanne. Det var også andre til stedet som hørte det samme.

Det kan ikke være mye tvil om at det er krysset inn flere Engelsksettere enn den ene av NKK godkjente parring. Dette ser vi også da det fremdeles fødes valper med store fargeavvik fra rasestandarden. Så store avvik at det ikke kan forklares på annen måte.

Hvis man ser på en 4 generasjonsstamtavle som man får fra NKK, så er det helt vanlig at de fleste av hundene fører blod i fra Engelsksetter. Man har altså hele tiden innavlet og linjeavlet på Engelsksetterblodet, og på måten har man befestet Engelsksetterens egenskaper i generasjon etter generasjon.

Innkrysningens betydning

Innkrysningen med ES Vestfjellets Topper hadde selvsagt en positiv betydning for rasens fremgang. Det skulle bare mangle om dette ikke gav ønsket effekt. Men det er mange som tror at denne ene innkrysningen reddet rasen. Det er selvsagt ikke riktig. En parring kan ikke redde en rase. Noen år før dette ble det importert to hunder til Norge. Det var Djonna av Bjereby fra Danmark og Flick de la Gordonniere fra Frankrike. Johan B Steens Stugudalens Troya førte blod fra begge disse importene. Når dette ble parret med det beste som fantes fra før kom fremgangen. Noe senere importerte også Rolf Aune Coolwinna Gorse fra Irland som brakte verdifulle egenskaper inn i rasen. Det ble også foretatt noen andre importert i samme tidsrom uten at de fikk samme betydning som de overfor nevnte. Når da også ES innkrysningen kom ca på samme tid så hadde man skaffet seg tilgang på mye nytt blod på forholdsvis kort tid. Senere på –70 tallet importerte Rolf Aune enda en hund, Field Trial Champion Index Dipper of Crafnant som også avlet meget godt, og tilførte rasen meget gode egenskaper.

Ja, det er viktig å kjenne til historien som EP sier, og da er det litt påfallende at man ikke opplyser om helheten, men velger å "glemme" disse betydningsfulle importene når man skal forklare rasens fremgang på denne tiden. I stedet fremheves, og ikke minst overdrives hele tiden ES innkrysningens betydning.

Brødrene Kruttrøikens Tell og Igalo blir også brukt for å fremheve ES innkrysningen. Mens deres far, den utmerkede renrasede Ulvatnets Porat, og andre meget gode hunder i stamtavla, blir forbigått i stillhet. Er det noen som tror at disse utmerkede hundenes egenskaper kun skyldes at deres mor, Jotuns Toya, var ¼ ES ?

Egenskaper

EP skriver følgende i sitt innlegg: "Lad nu være med at sige at man bare kan kjøpe sig en Engelsk setter – den holder ikke. En Gordon setter har sine karakteristika og en av de mest verdifulle må jo

nødvednigvis være farven Black and Tan, og dette går jo fint hånd i hånd med nyt blod fra andre settere, når blot vi vælger de ekstreme farver fra!”

Dette synes jeg er litt pussig skrevet. Mener EP virkelig at en rases karakteristika kun handler om fargen? Ser man ikke at ved å blande inn andre raser så endrer man nettopp rasens særtrekk – eller karakteristika om man vil?

Jeg har selv også en annen rase, Siberian Husky, og jeg har fått spørsmål om hvorfor jeg ikke heller valgte den raskere blandingshunden Alaska Husky. Ja, hvis målet kun hadde vært og kommet fra A til B på kortest mulig tid så hadde nok det vært det mest fornuftige. Men jeg har valgt rasen Siberian Husky fremfor blandingshunden Alaska Husky nettopp fordi jeg er ute etter rasens særegne polare egenskaper som Alaska Huskyen mangler.

Derfor har jeg også valgt Gordonsetteren fremfor Engelsk – eller Irsksetter. Gordonsetterens egenskaper passer meg og mitt bruk, og ved å blande inn andre raser vil disse særtrekkene mer eller mindre forsvinne. Jeg har ikke valgt Gordonsetter på grunn av dens flatterende farger.

Johan B. Steen skriver i boka Fuglehundens ABC blant annet dette om Gordonsetteren: ”Dessuten er gordonsetteren mer av en enmannshund enn i alle fall den engelske setteren. Dette kan vi kalle klokskap. De synes stort sett å være mer samarbeidsvillige enn de andre setterne, og egner seg derfor godt til skogsfugljakt.”

Ja, det er nettopp det vi som har valgt Gordonsetter til kombinasjonsjakt skog / fjell opplever. Dette selv om rasen ble avlet for bruk på de skotske heder har den altså nedarvede egenskaper som egner seg utmerket til skogsfugljakt til forskjell fra de fleste Engelske settere.

I EP`s utmerkede bok skrives dette om Rolf Aune: ”Rolf Aune billiger som gammel Gordon jæger ikke krydsningen med Engelsk setter, hvilket forandrede hele hundens skikkelse og satte hovede over styr, Gordon – looket gikk tabt. De virkede som torpedoer, og hva der er viktigst for mig, de mistede det særlige Gordon gemyt, sagde Rolf”.

Man kan fastslå at en rases karakteristika handler om langt mer enn bare fargene!

Avslutning

Det er riktig som det skrives at på nåværende tidspunkt hevder Gordonsetteren seg for dårlig i forhold til andre sammenlignbare raser. Da må hver enkelt oppdretter gå i seg selv, og se med kritiske øyne på egen avl. Og om nødvendig hente inn nytt blod. At EP ivrer for pånytt å krysse med andre raser får jo være hans sak, men at formannen i rasehundklubben NGK også bifaller dette er oppsiktsvekkende. Hvis så er tilfelle er dette tidenes fallitterklæring fra en formann i Norsk Gordonsetter klubb.

Vennlig hilsen

Trond Lereng